

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este
5 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: hétköznap 2 f.
Vasárnap 4 f.

Főszerkesztő és kiadóulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Üzlet-e

a színház, avagy művészet háza? Főpap-e a direktor, vagy nagykereskedő? Művész-e a színész, vagy kereskedőseggel? Sok vita anyaga szunnyad az előbbi kérdések Acolus zsákjában. Néha kinyílik a zsák szája és fergetegként árad belőle a polémia szele. Mi hát a színház?

A kérdés pedig igazságtalan. Tapasztalás mutatja, hogy a színház üzleti igazgatás, pénzbelileg is csak pillanatnyi sikert jelent. Mi, a publikum a szépet, a művészt keressük a színházban, akár tánc, akár zene, akár egy kifejező mozdulat, halálós sóhaj, megdöbbenően természetes hang révén. Amíg ezt kapjuk, jó üzlet a színház, mert vásároljuk a kívánt portékát. Nélküle teng csak.

Tehát művészembert a színháznak, kinek művészi elvei, művészi programja, művészi hitvallása legyen. Színész-kiválóságai rendező talantumot, vezetőképeséget a színháznak. Az ilyen ember anyagilag is boldogulni fog a színházzal. És csak az ilyen ember képes a színházat arra a magaslatra lendíteni, ahol kulturtényezővé válik. Mert hogy a színház ne egyszerűen élvezetház, hanem páratlan hatóképességű kulturtényező legyen, arra még mindig szükség van, épen azoknak, akik ezt tagadják.

Tüdővész és iskola.

Amikor napról-napra hangosabbá lesz a jájkialtás a sárga rém: a tüdővész könyörtelen garázdálkodása miatt, az emberiség kezd gondolkodni a esni és különböző védekezésen töri a fejét. Amióta tudományos szemekkel nézik a vész terjedését és a fejlődés alapján bebizonyosodnak, hogy az nem öröklés, hanem szerzés útján terjed, s legfeljebb hajlamot örököl az ember, a mozgalom a terjedési alkalmak kevesbitésére törekszik.

Ugy halljuk, Székesfehérvár várososa is szabályrendeletet tervez a tüdővész ellen. Niucs szerencsénk e tervezetet ismerni, így érdemlegesen nem is szólhatunk hozzá. Kíváncsiak vagyunk azonban hogy az iskola milyen szerepet kap a tüdővész elleni küzdelemben. Miután a tüdővész szerzés útján terjed, a legfontosabb feladata lesz a küzdelemben a nevelésnek. Az embert ugyanis nevelni kell az alkalmak kerülésére.

A kultuszminiszter adott ugyan

ki körendeletet a tüdővész elleni küzdelem megvívására, de az ilyen rendelet a jámbor óhajlásnál szokott maradni. A legtöbb függ itt a tanítóseg munkájától. Szegény tanító a fizetésnél nem tisztviselő, hanem apostol, mondja az új államtitkár. Még tisztviselői fizetés mellett is szükség van a tanító apostoli buzgalmára. Most, amikor az iskola a legutolsó fontosságú, zsufolt, szellőzetlen, akkor elég, ha a tanító oktatói kötelességét elvégzi, nevelői, apostoli munkája más, most hiányzó feltételektől függ. Modern épület, modern felszerelés, tisztességes tanítói fizetés azok a feltételek, amelyek mellett a tanító nevelő munkája is megkövetelhető. Még akkor is szükség van a hatóságok, társadalom támogatására. Hiába szoktatja a tanító tisztaságra a tanulókat, ha a család piszkos kézzel, piszkos lábbal, piszkos arccal és piszkos ruhában küldi az iskolába s ráadásul még megsértődik, ha a tanító nevelni is akarja az elhanyagolt csemetét.

A társadalom

Értelmes és olvasott tagjainak tartják a szociáldemokratákat, a mostani téli szellemi táplálékuk, az ugynevezett szabad előadásai azonban ugyan csak megtépedésik ezt a hízog és hamis felgást. Mert aki olyan bödületet hazugságknak és nevelésesebb haligatője tud lenni, az feltétlenül lemondott arról, hogy értelmes, intelligens polgárnak tartassék. Aki ezen szellemi maszlagokkal engedi megfektüdni gyomrát, annál bizony nagyon silányan áll az agynak értelmi magazinja.

Bokányit megelőző előadásokról nevelésese volna szólni, ezekből legfeljebb a helybeli vicclapnak kellett volna szemelvénye közölni, amiket azonban e a „nincstelen”, de azért sok ezer korona fizetést zsebrevalógó, a malteros kanalat faképnél hagyott burzsoa-proletár vezér által fel hallgatónak az egyszerűen a kolosszális ostobaságok osztályába tartozik.

József főherceg utleírása a Szaharáról.

Az alcuthi irodalmi matinéről irt közleményünkben pár vonással ecseteltük dr. Ferenczy József egyetemi tanár remek előadását, mely reminiscenciákban gazdag adatokat tárt hallgatói elé József nádorról és néhai József főhercegről, kiknek legendás alakjait a történet igazolta glóriával vonla körül, nem egy érdekes esetet említvén föl életükről.

Megtudtuk József nádorról, hogy a magyarság iránti szeretete a rajongásig ment, áldozatkészsége pedig határtalan volt. Ott volt mindenütt, ahol emberbaráti kulturális intézmények felkarolásáról volt a szó, — s midőn Budát tüvész pusztítja, mint első tüzeltő a helyszínére siet, irányít ő maga is sebet kap, s midőn később az ár-

víz megsemmisítéssel fenyegeti a várost s látja a vályogból épített házak összeomlását, s annyi sok emberbarátságának nyomorát, a felebaráti szeretet nemes érzelmeitől áthatva, ezeket áldoz és kiviszi, hogy a testvérvárosok épületei ne laza anyagból, hanem tömör kövekből és téglákból építtessenek. A magyar alkotmány biztosítékai oly nagy hatással vannak rája, hogy e szerint óhajtja az ausztriai tartományait is szervezni, s ily szemlemben ad tanácsot a császárnak.

Néhai József főhercegről az érdekes adatok egész halmaza áll rendelkezésünkre. A kitünő előadásból megtudtuk, hogy a növény világ flóráját oly kiváló szeretettel kultiválta, hogy 30 ezer növénynek tudta botanikus nevét. Jótékonysága kimeríthetetlen volt. Nem volt az a szegény, vagy szűkölködő, akin ne segített volna. A hozzá folyamodó községek segély-

nélkül el nem távoztak. A néppel való érintkezése, leereszkedése arany szívéről tesz bizonyosságot.

Mint a honvédség főparancsnokát a legutolsó kőzkatonágy mindenki bálványozta. Ez állásából kifolyólag történt meg vele a következő humoros eset. Hódmezővásárhelyen tartotta a csapatfelügyeletet. A vidék notabilitásai mind megjelentek s odajött ádvözlésére a nép is. Egyszer csak látja, hogy egy atyafi mindinkább közelébe furakodik s midőn odaér, meghuzza kabátját. Nos atyafi, mi volna a kérése? Hát megkövetem áttossággal gyűjjeék el hozzánk királynak. A főparancsnok előbb mosolyog, aztán komolyan szól: látja kigyelmed itt ezt a sok rendőrt, vigyázzon hogy meg ne hallják, mert mind a kettőnket becsuknak. És az atyafi busan balagott tova.

De hát ki tudná elszámlálni mindazokat az eseteket, melyek e

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS VÁSZONÁRUHÁZA BARÁTOK ÉPÜLETE.

Nagy választék **ágy és asztalneműekből**, csipkefüggöny, futószőnyeg, fehér és színes barget, **kanavász** és a többi **LEGOLCSÓBB SZABOTT ÁRAK MELLETT.**

! KNAZOVITZKY DIVATRUHAZ főhercegi kamara i szállítás!

Eredeti francia fűző különlegességek.
Egész hosszú Reform
6, 8, 9, 14 és 18 korona árban.
Csipő fűzők elsőrendű minőségben 8 K

Harcosant nélküli Reform fűző.
Hosszu 7 kor. — Rövid 11 kor.
Rövid leányka és pongyola fűzők:
K 2-80-tól K 14-ig

Mignon kebeltartók: attorótt szövetből drjja 4 korona.
Különlegességek: himzett battist és chiffon fűzővédőkben.

Tulajdonképen nem is Bokányi hílyeségein akadunk fenn, mert hiszen mit is várhatna az az ember olyantól, aki az összes tudományát néhány magyarra fordított német röpiratból, Marx könyvéből és a Róka Tóniék újságából merítette, aki a nagy társadalmi kérdés ismereteit kőmives legény korában néhány faizú elődjétől leste el.

Mellette ezen is fenn lehet akadni, mert még az ilyen kaliberű demokratizántól is elvárna az ember, hogy olyan neveltségeseket ne beszéljen, mint amilyeneket a legújabbban betanult beszéde tartalmaz. Mindazonáltal nem annyira Bokányi blamáta magát a hétfői beszéddel, hanem a hallgatóság, a jelenvolt helybeli szociáldemokrata óriások és törpék, aki egy óvvel ezelőtt oldalas nyílt levélben henccegek azzal, hogy ők mennyt tanultak, olvastak és hogy más csak akkor merészeljen pennára még gondolni is, ha olyan tudományos és okos lesz, mint ők, kik lapátal hányják magukba a betűket.

Ezek a nagy tudomány elvtársak, akiknek egyrésze bizonyára azért érzi magát az Olimpuson még a Szűcs-vendéglő sörös krigijje mellett is, mert naponként sok betű fordul meg

a kezében, a másik része pedig, mivel ezeket a betűforgató polgárokat elvtársainak nevezheti, és a Népszavára előfizet, tapsoltak és helyeselték azoknak a toronymagasságu ostobaságoknak, amiért Bokányit otthon bizonyára kukoricára terdelítették.

Kérem ne tessék nevetni, megtörtént az Urnak folyó esztendőjében, január folyó hetében, hogy a meszes, kőmives, fehérlőntől faképnél hagyott Bokányi kritikát mondott egy európai hírű, sőt a kontinens határain messze túl is tekintélynek örvendő tudós felett. Megállapította, hogy a századnak ez a nagy lángelméje nem tudós, hanem csak idegen könyvek-ből ollózó kis szürke emberke, és egyáltalában nem érti, hogy miért tartják olyan okos embernek. És ez az ember a magyar nemzet büszkesége: Prohászka.

Bokányi kritikát egy Prohászka-kát és a fehérvári elvtársak vezéréikkel együtt tapsolnak hozzá, fejüket koppantják a csapszék kerek asztalához, ezt már igazán nem kell bővebben a kritika bieszkája alá venni.

Akik ezt megtették, azok egyáltalában nem voltak rossz néven, hogy az eddigi kis dicséretes külső máz, amit mások

hittak rajtuk, teljesen leperreg és a tudásnak hitt, lépátogott máz nélkül úgy állnak minden józan gondolkodó előtt, mint egy kissejtetett csákvári agyagfazék, amelynek új korában sem volt valami nagy értéke.

A JAKABOK

— az egész világ népetbolondító Jakabjainak — atyamestere, *Bebel* Agoston nemrégén hunyta le szemét arra az álomra, melyből, a Jakabok szerint, nincs többé ébredés.

Mik, hogy ily kiváló, világhírű férfiaról mi is megemlékezzünk. Gyönyörű pályafutást csinált a szegény munkásoknak ez a nemeskeblű barátja. Szíve — amíg dobogott, mindig a nyomorult, a szivtelen burzsoától elnyomott, a tőkésektől kizsákmányolt, a „papoktól elbolondított” proletárokat vértette. Ezekért dolgozott, ezekért beszélt, ezekért agitált — „önzetlenül”. Legalább ő így mondta s a mi Jakabjaink is így magyarázták ezt mindig az ő „öntudatos” elvtársainak. Valóságos reklamgyereke volt, amíg élt; a szociáldemokratiának, mely oly nagyon szereti a tele papi zsebeket, egy-

házi latifundiumokat s egyebet szembeállítani a becsületes, a nép, a szegény munkásosztály érdekeit önzetlenül szolgáló, védelmező nemeskeblű Jakabokkal.

Nos, hát ez a németországi főjakab most a halála után igen kellemetlen helyzetbe hozta a szociáldemokraciát. Az „önzetlen” népezér, a puritán emberbarát, a latifundumok és tőke ongeszelhetetlen ellensége halála után egy millió márkát hagyott hátra. 1840-ben született 1864-ben még szegény esztergályos mester volt Lipcsében s a lefolyt ötven év alatt nem a mesterességéből, de a sokkal jövedelmezőbb iparágból, a népbolondításból egy millió márkát gyűjtött össze. Tehát egy év alatt átlag 20000 márkát. A Népszava ezt persze nem mondja el az öntudatos elvtársaknak, sem a Szűts vendéglőbeli felvilágosító előadásokon nem magyarázzák ezt meg a fehérvári kisdemokrata fiókáknak, hanem tovább dörögnek az „elbűtött nép zsírján élősködő csuhásokról” s írnak újságjaikban a káptalanok nagyszámu katasztrális holdjairól és a szegény proletárok önzetlen barátairól a Jakaboktól, addig, míg majd a Garbaiak, Bokányiak és társaik is millió-

népszerű főherceget a köznép előtt is oly tiszteltté tették, hogy mindenki csak közelébe óhajtott jutni, mert hisz mindenkihez volt egy barátságos szava, leereszkedő mosolya.

Es élő József főhercegünk kulturtörékveseit ki ne ismerne? E helyen irodalmi sikereit óhajtnak méltatni, kiemelve „Szahari képek” című utelírását, melyet dr. Ferenczy József egyetemi tanár a Petőfi Társaságban olvasott föl. Utelírásai, rajzai remekszépek. Anynyira művésziessék, hogy kezdetben sokan kétségbevonták József főherceg szerzőségét. Megtörtént, hogy Bárony István, a kiváló író olvasván József főherceg utelírásait, alaposan kételkedett afőlt, hogy azokat József főherceg írta volna. Levélben fordul a főherceg nagytapolcsányi jószágigazgatójához, hogy alkalmaslag kérdezné meg, ki írta azokat a remek szép uti rajzokat. A jószágigazgató habozik, de végre mégis alkalmaslatlál és megkérdi fenséges gazdáját. Az úrnagyos és így felel: írja meg Báronynak, hogy táradjon el a szerkesztőségbe és nézze meg

a kéziratot. Azokat biz jómagam irtam.

Dehát térjünk vissza „Szahari képek” című utelírására. A fenséges író azokról az impressziókról ír, melyeket lelkében a szahari képek támasztottak. A fenséges gondolatokat, a remek stílusban írt kifejezéseket reprodukálni abszolúte lehetetlen. Mintha nemis itt e földön érezné magát az ember, hanem hall zenét, mely felsőbb régiókba emeli a lelkét. Szól a viharokbácsolla tengerről, a magásra csapkodó hullamokról, majd a tenger sima tükreéről. Láttál-e már zúgó, viharzó tengert, mely tombol, sir, nyöszörög, jayveszkel, mely megállítja a gondolatot, megfagyaszítja a szívet, megállítja a vért az ereken és várjuk, hogy mikor jön el a vég, mikor temet el a sírhullám. Es e képhez hasonlítja a Szaharát, annak homoktengerét. A fenséges író elragadó vonásokkal írja le a Szaharán kiemelkedő csupasz szikla csucsokat, a magányosan álló fát, mely oly szomorú kinezésű, levele, törzse mutatja, hogy az elhagyatottság helyén áll, hogy önmegadással

várja végzetét. Es oly szépen hozza mindezt a mulandósággal. A Szahara felé utazik és meglát egy kis virágot, mely hazájára emlékezteti őt, az ifju kor emlékeit juttatja eszébe, midőn a gyermekkor ártatlan örömeivel tölti e kis virágot az árvalányhajai süvegére és felzendül az ajkán az edesen bongó, fűlbemászó dal: *árvalányhaj a süvegem bokréája*.

A fenséges író gondolatmenete igazán fenséges. Ott áll a Sahara nagyterén, hol a magányban a lélek is jobban emelkedik fel az istenhez; zavartalanul foglalkozhatik vele. Mily szép, mily gyönyörű eszme. A Szahara végtelenségén eszébe jut a végtelen, kihez felemelkedik lelke, gondolatait hozzá meneszti és szeretne, e remeteségben időzni, hogy annál tovább és tovább foglalkozhatik istenével. Nem elégszik meg a szép szemléletével, hanem eszébe jut a szép Alkotója is.

Es gondolatmenetében megy tovább. A Szahara elhagyottsága, árvasága eszébe juttatja övét. Mit csinálhat most jó anyám? mit testvéreim, családom és szól a

szeretet hangján elragadóan, művésziessen. Eszébe jut hazája, a szép rónaság, visszazáll gondolataival szülőföldjére és felsír lelkében a költő szava: *Messze jártnm, távol is volt jó dolgom, hej de szivem csak azt mondja jobb otthon*.

Es a Szahara szemlélete felébrszti benne a honvágyat: Ismerete igen bővül a új megismerésével, de midőn bucsuzik, nem fáj a hely elhagyása, melancholia nem győtri szívet; ismerős barátjának, a nagy Szaharának Istenkozzadót mond, de a válás fájdalma nem érinti lelkét, mert szíve-lelke hurjai mozgásba jönnek, felzendül egy szép melódia, melynek refránja ezen magasztos szóba olvad: *haza*.

A fenséges írónak poetikus utelírását teljes egészében kellene olvasni, csakis akkor élvezhetnők művésziessé össztételeit; értenők meg mély elmélkedésre valló gondolatait. Gyönyörű, értékes mozaikdarab ez és mi szivből örvendünk, büszkék vagyunk, hogy József főherceg írta meg: **Csúth!**

Csipke, szalag művirág, ruhadisz s egyéb bali cikkek
legjobban **NOETZER**-nél szerezhetők be.
Telefon 49.
Francia fűzők legnagyobb raktára

őnejeit is nálunk maradni. Szalkai azonban nem szerződött, sokallta a gézlit.

Most, mint halljuk, valószínűleg visszakapjuk Öt. Könyves direktor tárgyalta vele, hogy ha megkapná a fehérvári színházat, hajlandó volna Győrbe hoztatni szerződni? A felelet igenlő volt. Így tehát visszakapjuk Szigeti Bandit, ha Könyves lesz a direktor.

Nick Winter és Rita Sachetto az Apollóban. A székesfehérvári publikum előtt még teljesen ismeretlen moziszínész mutatkozik be. Vasárnap Nick Winter a legkiválóbb detektívdrámák szerzője és interpretálója. A titokzatos professzor című detektív drámában, hétfőn pedig Rita Sachetto a világ legszebb moziszínésznője A FEHER DÁMA című életképben. A hétfői és keddi este műsorán szerepel a Piros cipők c. két felvonásos vígjáték.

Ne felejtse el, hogy ingyen kap 1000 koronás kedvezményt, ha a „Tolnai Világlapját”, nálam rendeli. Mindennemű napilapot, folyóiratot és divatlapot eredeti áron szállít Kaufman Pál könyvkereskedő Kossuth-u. 9.

HIRDETÉS.

Néh. idősb. Almásy Ferenc és neje örökösai Almásy István pécsi lakos megbízásából 11231., 11232. hrsz. betétszerint 1804. □-ól terjedelmű hosszuhídi dűlői rét, a 12568, 12569. hrsz. betét szerint 2402 □-ól terjedelmű vizes dűlői rét és a 11372. hrsz. betét szerint 1843 □-ól terjedelmű bűrgyár dűlői rét tehermentes ingatlanokat; — 1914. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor iródban (Megyeház-utca 18. sz.) megartandó magánárverés útján a megállapított kiállítási árnál leg többet ígérőnek az árverés feltételek alapján kötéendő adásvévesi szerződés mellett eladom. Az árverési feltételeit a venni szándékozók iródban betekintheik.

Székesfehérvárott, 1914. évi január hó 17-én.

Dr. Kövessy István ügyvéd.

APRÓHIRDETÉSEK.

Ujgárusító felvétetik a Fejermegyei Napló kiadóhivatalában.

Varró és tanulóanyagokat felvesz Pajornák Fekete Anna József-utca 8.

Három kaszálórét kiadó. Széchenyi-u. 59. Csenege mézet 5 kilós csinos postadobozban 8 koronáért szállít utánvétel bérmen ve Kajdi a ztalos Nádasdladány.

Keresek megvételre egy pár lovat (kanca) Cimeket a kiadóhivatalba kérem.

Szájt készítesz modern hálszobák eladó. Hály-műbutorasztalossal. Nagy Sándor-utca 9. sz.

Egyedülálló lakás és istálló (esetleg külön-külön) kiadó. Széchenyi-u. 28. sz. a.

Bolander K. történelmi regényei, 23 kötet utolsó kötet 184 korona, most 60 koronáért eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Vidékre rugalmas úmbó keresésvévele otthonomat megosztandó. Értekezni lehet Budapest ut 94 sz.

Február 1-től Vasárnaponként az esti lapok valamint a helyi és budapesti napilapok egyaránt legközelebb kerültek.

Bulvarok és könyvek eladó. Kál György utc 11. szám alatt.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

mozgófénykép-színház

VASÁRNAP,
január 25-én
egy napos műsor.

1. Seringapatani. (természet után.)
  2. A fehér kecske hódítása. (indus dráma.)
  3. A hű ló. (humoros.)
  - 4.
  - 5.
  - 6.
- A titokzatos professzor.**
- (Színes.) 3 felvonásos nagy detektívdráma. NICK WINTER a fűszereiben.
7. Vége a szezonnak. (hum.)

Hétfőn és kedden
január hó 26 és 27 ikén

A

FEHER DÁMA

Életkép 3 felvonásban.

A fűszerepet

RITA SACHETS

a világhírű spanyol táncosnő, a legjobb mozi színésznő játjsza.

2. A piros cipők.

kacagató vígjáték 2 felvonásban.

Helyárok rendesek.

Jegyzetek érvényesek.

Előadások kezdete:

hétköznap 6 és 9

vasár- és ünnepnap

3—5—7 és 9 órakor.

MEGHÍVÓ.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLET” folyó 1914. évi február 2-án d. e. fél 11 órakor sajt, Nagy Sándor: : u/c-a 8-a számú helyiségében :

rendes évi közgyűlést

tartja, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgató-tanács évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottsági jelentés az évi számadások s a mérleg felülvizsgálása tárgyában székalkapján az igazgató-tanács részére a felmentvény megadása.
3. A leszámoló-bizottság jelentése az 1908-ik évi társulat vagyona felosztása iránt.
4. Elnök, 2 igazgató, 10 igazgató-tanácsi tag, 6 póttag, 3 felügyelő-bizottsági tag, 2 felügyelő-bizottsági póttag, valamint az 1909-ik évi leszámoló-társulat 5 tagu bizottságának választása.

Uj választás eszközöltetik: Kováts Alajos, Kováts Ferenc, Kubik János, Langráf Lajos, Molnár Béla, Pető Miksa, Sövegjártó János, Schmelzer Jákó, ifj. Singer József és Takácsi Nagy József igazgató-tanácsi tagok helyett, kik azonban újra választhatók. (22. §.)

A leszámoló-bizottság tagjaiul csak oly egyleti tagok választhatók, kiknek az 1909-ik évi társulatóból van betétjük. Kik csak az 1808-ik évi társulatóból bírnak betétet, a nevezett tisztségek közül egyikre sem választhatók.

Az egyleti tagok kéretnek, hogy választásra külön szavazati jegyzéket készíteni és azt magukkal közni sziveskedjenek.

Az egyleti tagok, kiknek csak az 1908. évi társulatólól van betétjük, csak a nevezett évtársulat leszámolására vonatkozó határozatokat illetőleg szavazatképesek.

Kelt Székesfehérvárott, 1924. évi január 17-én.

Pohlencz Alajos, Havranek József, főkönyvelő-titkár. elnök.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKEDELM BANK

rendes évi közgyűlést

1914 évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor sajt üzemeltetésében tartja meg, melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az 1913 évi zárószámadás előterjesztése, az igazgatóság és Felügyelő-bizottság jelentése.
  2. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
  3. Indíványok.
- Székesfehérvár, 1914 január hó 17-én.

Gróf Zichy János, elnök.

* Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 35. §-a értelmében sajtát nevékre szóló részvényeket legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az intézet pénztáránál átvételi jegy kiszolgáltatása mellett letenni.

KORONAFI K. ÉS FIA

cs. és kir. kamarai hölgyfodrászok — Nádor-utca 13. szám. —

Divatos fésűlések, ondióllás, schampoomos fejmosások, manicure, hajfestészet és agófités kezeség mellett ártalmatlan snyeggal a legkényesebb színekben.

Művészi kivitelű hajmunkák (sajtát hajból) csakis elsőrendű természetes (valódi hajak feldolgozása.)

Nagy raktár kész hajfonatokban már 6 koronától kezdve. Lévságott és kihullott női hajak megvételnek Olcsó polgári árak! Téssek próbá enni. Cimemre figyeljenek!

ELADÓ SAROKHAZ,

amely három utcára nyílik, üzleti célokra kiválóan alkalmas,

feltűnő olcsó áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ujdonság házon kívüli Kosztolóknak!

A téli időre, esetleg kiszolgálás hiányára való tekintettel fel ajánlom ebédet, vacsorát bárki lakására (távolabbi is garantiált melegen) odaszállíttatni. Tiszta, uri konyháról, jóízű, erősebb fűszerek nélkül ételleimből 3-4 fős ételből álló ebéd személyenkint 1.30 K-ért, vacsorával együtt (1-2 fős étel s utána még valamely szájízcsait) 2. K házhoz szállítással. E nélkül ebéd, vacsora 1.80 személyenkint. A Kosztótoppank általános Közösben fiúgom. Nesztaemlék. Néhány szori próba nem kötelez gemire. Lakásom: Széchenyi-u. 2. udvari lakás.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy Távirdu. 5. sz. alatt levő férfiszabó műhelyemben elvállalok megrendeléseket, valamint fazon munkákat és azt a legújabb divat szerint elkészítem, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem szolid árk mellett. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel ILLES JÓZSEF férfiszabó.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank zárószámadata az 1913. üzletéről.

Tartozik:

MÉRLEG-SZÁMLA.

Követel.

K	f.	TEHER	
		K	f.
Pénztárkészlet és girókövetelés	324962	Részvénytőke	1000000
Pénzváltóüzlet értékei	4400174	Rendes tartalékalap	25989425
Értékpapírok:		Értékpapír árfolyam különbözeti alap	100000
144.000 K 4 1/2 m. áll. járadék a 90-	129.600	Nyugdíjalap	14061767
500.000 " 4 m. korona járadék " 80-	400.000	Ösztöndíj alapítvány	2000
163.000 " 4 1/2 pestiker. b. közs. k. a. 93-	151.590	Betétek:	
100.000 " 4 1/2 m. agrárjáradék " 93-	93.000	takarékpenztári betétkönyvre	5.604.150.34
100.000 " 4 1/2 m. lesz. pvb. zl. " 93-	93.000	folyószámlára	1.107.789.45
20 drb. Osztr. magy. bank részv. " 1.700-	34.000	Visszleszámítás az Osztrák magyar banknál	671093979
60 " Pesti magy. ker. b. " 3.500-	210.000	Hitelezők	77904149
100 " Magy. lesz. és pvb. " 480-	48.000	Átmeneti tételek	3209068
60 " Egy. bp. fővárosi tkp. " 2.100-	126.000	Nyeresség mint egyenleg	7336599
65 " M. orsz. közp. tkp. " 1.600-	104.000		12245695
100 " Belvárosi " 600-	60.000		
100 " Magy. ált. tkp. " 600-	60.000		
150 " Lepsény és vid. tkp. " 200-	30.000		
függő kamatok	1821041		
Nyugdíjalap értékei	14053752		
Pénzüntézeteknél elhelyezett tőkék	124669		
Székesfehérvári kölcs. néps. egy. heti betétek	11417380		
Székesfehérvári kölcs. seg. egy. heti betétek	78733		
Váltótárca	19290680		
Jelzálog. kölcsönök	242681099		
Előleg kölcsönök	145851142		
Ad. sz. folyószámlán és fedezet mellett	109399		
Intézeti ház	268970739		
Berendezés és leltár	150000		
	1500		
	922040682		922040682

Tartozik.

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

Követel.

VESZTESÉG		NYERESÉG	
K	f.	K	f.
Betétek kamata	27492226	Kamatok	39697055
Folyószámla betétek kamata	2024526	Pénzüntézeteknél elhelyezett tőkék kamatai	1477875
10% betétkamatadó	2951675	Értékpapírok adómentes jövedelme	8690453
Adó és illeték	1058162	Pénzváltóüzlet nyeresége	48882
Tisztifizetés nyugdíj	30840	Házbér jövedelem	980577
Üzleti költség	720568	Jutalék	405933
Leírások:			
váltóból	6.292		
záloglevélből	6.245.23		
intézeti házból	4.134.10		
berendezésből	568		
	1723933		
Nyeresség mint egyenleg	12245695		
	51300785		51300785

Székesfehérvárott 1913. december 31-én.

Zichy János gróf,
elnök.

Karl István,
f. elnök

ifj. Pápay Nándor,
ügyvezető igazgató.

Almássy János,
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Eisenbarth Károly.
Dr. Pápay Nándor.

Grünfeld Jakab.
Pető Miksa.

Grünfeld Pál.
Tóth Aladár.
Pollák Henrik.

Kégl Dezső.
Schlamadinger Gyula.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Fejér Ferenc.

Dr. Kégl Károly.

Dr. Pataki Ármin.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE.

Tisztelt Közgyűlés!

A lefolyt üzletévvel vonatkozó jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:
Intézetünk ügymenetét a lefolyt 1913 évben a kereskedelmi törvényben előírt mód m kiváló figyelemmel kísérték, az üzletmenet minden ágát a leg gondosabban ellenőrizték, az intézet pénztárában és annak különböző kezelési osztályaiban rendszeres vizsgálatokat tartottunk úgy a könyvvezetést, valamint a pénztári kezelést a legnagyobb rendben és a kereskedelmi törvénnyel és intézetünk alapszabályaival teljes mértékben megegyezőnek találtuk.
Az igazgatóság által elnök terjesztett 1913 évi december 31-én lezárt mérleget, valamint a veszteség és nyereség-számlát a leg gondosabban megvizsgáltuk, azokat helyesnek és tényleg az intézeti fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk, minél fogva az igazgatóságnak a legbiztosabb alapon vonatkozó indítványát elfogadásra ajánljuk. Együttal kérjük, hogy úgy nézünk, mint az igazgatóságnak a felmenőjeit megadnunk közzé tesszük.
Székesfehérvár, 1914. január 21-én.

r. Fejér Ferenc,
f. b. tag.

Dr. Pataki Ármin,
f. b. elnök.

Cs. és kir. udvari szállító.

SCHNÉTZER NÁNDOR

üveg-, porcellán- és
lámpakereskedése, épületüveges

Székesfehérvár

Üzlethelyiségének

magnagyobbítása és

teljes

átalakítása,

folytán

nagyszabású

kiárúsítást

rendez.

Szolid, — minden tárgyon
látható és nem ez alkalom-
ra megirt — szabott árai-
ból, készpénz fizetés mellett

25 %

engedmény nyújt
a következő áruknál:

Üveg, porcellán és fém
disztárgyak.

Ebédítő, thea, kávé mosdó,
ozsonna és likőr készle-
tek.

Virágtartók, pálma, csere-
pek. Képványok.

Petroleum asztali és tüggő
lámpák.

Színes thea, kávé és moc-
ca csészék.

Ezen kiárúsítással

nem nagyhangu

reklámot kíván a

cég szerezni, de

komolyan tulhal-

mozott aruraktá-

rat akarja csök-

kenteni, az áruk

áirakásával járó

dolog és törés ki-

kerülését elérni.

Az átalakítás alatt

a jelenlegi helyi-

ség mellett Szó-

gyény Marich-u.

3. szám alatti szük

helyiségbe költö-

zött a detail üzlet.

OLYMPIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ
— BUDAUT 3. —

Szombaton és vasárnap
Január hó 24—25-én szinre kerül:

AZ ISTENI TŰZ

vagy Egy szép asszony regénye.
Itt még nem látott szenzációs
művészdráma 3 felvonásban.
— 2 órás műsor. —

MÁGNÁS ELZA

— vagy Holtest a kosárban. —

Magnás Elza tragédiája. Kóbori
Rózs. Nick a gyilkos, a temetés.
— 4 pótképei. —

Szombaton 2 előadás 7 és 9 kor.
Vasárnap 4 előadás 3, 6, 7 és 9 órakor.

— Fűzetjegyek árványesek. —
— RENDES HELYÁRAK. —
— A színház jól fűtve van. —

Vörös narancs Mandarin. Tea
sütemények és rumok. Tokaj
hegyaljai borok. Fűzelék, konzervek és befőttek nagy választékban. Gebauer Testvéreknél, Telefon 340.

Nem ok nélkül

részesíti előnyben a leg-
több háziasszony a „Valódi”
: Franek: kávépótlékot.

Ezt az előnyei:

a fűszeres íz, a szép szín
és nagy kiadóság a haszná-
latban, eredményezik.

Reg. sz. 115/26130

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
:: IPAROSOK SZÖVETKEZETÉNEK ::

BUTORÁRUCSARNOKA

MINT AZ O. K. H. TAGJA

ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a
legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig állandó

NAGY RAKTAR.

Butoraink ugy izlés, mint minőség tekintetében versenyképesek
bármely más hasonló nagy és elsőrendű raktárak áruival.

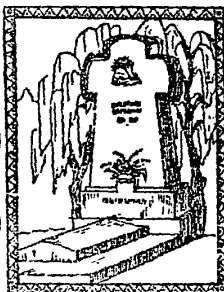
Elsőrendű műasztalosok által felülbírált modern
háló-, ebédlő-, salon- és őrlemberek stb.

Állandó butorkiállítás!

Kiváló minőségű tolnai szőnyegek nagy választékban kizárólag
áruacsarnokunkban kaphatók.

TELEFON 258.

— KOSSUTH-U. 10.

HAVRANEK LAJOS.
szobrász-éskőfaragótelepe

Bel-és külföldi-gránitszervit-
és márvány-szobrok, épü-
let-kö-és szobrász-mun-
kák-művész-i szobrok-tervek.
Székesfehérvár Smor-utca. 10.

NŐI KEZIMUNKÁK és HOZZÁVALÓK
MODERN ELŐNYOMDA
WAIMÁR FERENCZ UTÓDA
ZAHAJSZKY GYÖRGY
SZÉKESFEHÉRVÁR

MEGHIVÓ.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Székesfehérvárott
1914. február 15-én d. e. 11 órakor saját helyiségében (Nádor-utca) megtartandó

VIII-ik évi rendes közgyűlésre.)

NAPIREND :

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása, továbbá az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránt.
4. Indítványok.

*) A közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, akik a közgyűlés megtartása előtt nevékre szóló részvényeket a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Székesfehérvárott vagy a Magyar Államias Takarékpénztár Budapest V. József-tér 14 sz. legalább 8 nappal a közgyűlés napja előtt, eről szóló megfelelő elismervény ellen letéteményezik. (Alapszabályok 13 §-a.)

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság.

Mérleg-számla 1913. december hó 31-én.

VAGYON				TEHER			
	K	f.	K	f.		K	f.
Pénzfárkészlet			116358	52	Részvénytőke		1000000
Váltók	3813894	43			Tartalék	275000	
Jelzálogkölcsonők	2255122	91			Külön tartalék	100000	
Lombard kölcsonők	135107	34			Értékpapír árfolyam ingadozási tartalék	40000	
Folyószámla adósok fedezet mellett	658777	66			Dr. Rádai Lajos segélyalap	10000	425000 *
Kézizálog osztály	112044	77	6969947	11	Betétek betétkönyvre és folyószámlára		3408731 10
Értékpapírok és pénznemek	678160	18			Visszeszámított váltók		1059437 01
függőkamatok	16279	50	694439	66	Engedményezett jelzálogkölcsonők (engedményezve a Magyar Ált. Tktárra)		1264611 43
Intézeti ház			140000		Folyószámla hitelezők		583580
Berendezés	5000				Fel nem vett osztalék		700
leírás	1000		4000		Átmeneti tételek		63408 36
Kézizálog berendezés teljesen leírva					Nyereség		135063 62
Átmeneti tételek			15786	21			
			7940531	52			7940531 52

* Az ez évi dotációval 450.000 korona

Veszteség- és nyereség-számla 1913. december hó 31-én.

TARTOZIK				KÖVETEL			
	K	f.	K	f.		K	f.
Tiszti fizetések			21385	72	Kamatok		353578 01
Tiszti lakbér			5485		Adómentes értékpapír kamatok		32834 76
Irodabér, általános költségek, fűtés, világítás			13590	46	Jutalék		1710 04
Nyugdíj hozzájárulás			1096	76	Házbérjövdelem		6400
Betétkamat			142827	72	Nyereség áthozat		2861 66
Tőkekamatadó			14282	77			
Adó			18885	32			
Visszeszámítási kamat			77327	10			
Leírás berendezésből			2000				
Felügyelő bizottság tiszteletdíja			2500				
Választmány			3040				
Nyereség			135063	62			437484 52
			437484	47			

Székesfehérvár, 1913. december hó 31-én.

Hajduska Gyula főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Poór alelnök,

Elek vezérigazgató,

Gerő,

Dr. Goszthony,

Grünfeld,

Dr. Horváth,

Káldor,

ifj. Löwinger

Plick,

Rosenzweig,

Dr. Steiner.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Székesfehérvár, 1914. január hó 21-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Pék elnök,

Fischer,

Gyulai,

Kovács,

Paál.

Cukorka, csokoládé
és tea süteményekre a
legolcsóbb bevásárlási
hely nagyban és kicsiny-
ben a kizárólagos

Cukorka áruház

Nagy Sándor-u. Telefon 144.

A hitelszövetkezet hához szállít
aprított fát 3-20, cserfásábot 12 K, fűrészelt
döröngfát, vagy hulladék fát 2-60 K
I. r. porosz diószemet 4-40 K, II. r.
porosz szemet 4-00 K, palotai brikket 2-40 K,
1 kötés gyújtófa 80 fillér, porosz
koks 5-40 K, kovács szén 4-40 K.

MAGYAR KIRÁLY szálloda

étterem és kávéház teljesen átalakítva
és berendezve áll a nagyérdemű hely-
beli és vidéki közönség rendelkezésére.

Elsőrendű konyha. Figyelmes kiszolgálás.
Tiszta és jutányos szobák.

Különös súlyt fektetek konyhámra. Állandóan
— csopaki és öreghegyi borok. —

A fővárosban elsőrendű üzletben éveken át
szerzett tapasztalatomt óhajtom itt is érvénye-
síteni, hogy vendégeim legkényesebb izléseinek
is megfeleljek. A nagyérdemű közönség támo-
gatóját kérve maradtam tisztelettel —

Kaszás Lajos

— szállodatulajdonos és vendégfőnök. —

— Esténként elsőrendű zene. —

ÉRTESÍTÉS!

Az általánosan közkedvelt
HAGGENMACHER-féle

„SZENT GELLÉRT“

(ala SZALVATOR) idény-sör

JANUÁR HÓ 18-TÓL KEZDVE

Juranek J. sörcsarnokában,
Herczog Sándor pályaúdvári
éttermeiben,
Kaszás Lajos „Magyar Király“
éttermeiben,
Ifj. Latzkovics Béla vendég-
lőjében,

Schwalm Sándor sörcsarnok-ban,
Endrédy Sándor „Virágboker“
vendég-lőjében, (Budai-ut) és
Szüts István, József-utcai ven-
dég-lőjében — lesz naponta
frissen csapolva.

ELVEM SZOLID

VIDA ELEK

Elsőrangú kárpitosüzlet. Székesfehérvár Megyeházépület.

KÉSZIT. Bőrbutorokat speciális módszer szerint,
salon, uri, ebédülő stb. szobák kárpitozott
butorait, mindennemű díszítéseket, szál-
lodák és villák berendezéseit. Szoba tapé-
tázások, linoleum lerakások, valamint minden e szakmába
vágó munkákat kiváló gondnal, teljes felelősséggel!
Sezlonok, ruganyos ágybetétek, lószőr vagy afrik-matrá-
cok, roletták, nagyobb mennyiségben külön árszabás szerint

Raktáron tartok gyönyörű művész vászon-
függönyöket, (19 koronató-
kezdve), párnákat, Brisse-
bisse-eket, rézrudak, réz-
vitrágen rudakat stb.

Ausztria és Magyarországon szabadalmazott
és ezüst éremmel kitüntetett „VIDA“
ágykarosszék állandóan raktáron!

Teljes tisztelettel
VIDA ELEK,
kárpitos és díszítő.

ELVEM SZOLID

Nagy választék:

Báli selymek és ruhadiszkekben. Selyem,
csipke, és szövethalcsókban. Alkalmi vétel
legelegánsabb tangó blousokban és szöve-
tekben.

FEHÉR- ÉS LAKKCIPIK!

Báli harisnyák minden színben!
— Divatvirágok! — Francia fizűk. —

LINOLEUM MARADÉKOK
legolcsóbb árak mellett

Kovács Antalnál.

Veszprémi kiállításon 1904.
Eremmel kitüntetve!
Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!
PIANINOK! — HARMONIUMOK!

A leghíresebb bécsi gyárosoktól:
EHRBAR, FÖRSTER, STINGL,
HOFMANN és CSERNY, stb.

Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen
HANGSZEREK,
részlete és térbe is kaphatók legolcsóbb árak
mellett.

HEIN MÁRTON
Dunántul legnagyobb mű-
hangszerkészítő telepe.
Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

10 évi jótállással.
Javítások és hangfűk a leg-
jutányosabban eszközölhetnek.

Szigoruan szabott szolid árak.

Szigoruan szabott szolid árak.

Zongorák	400	K-tól feljebb
Pianinók	450	
Harmoniumok	70	
Cimbalmok	70	
Cimbalmok pedállal	130	

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.